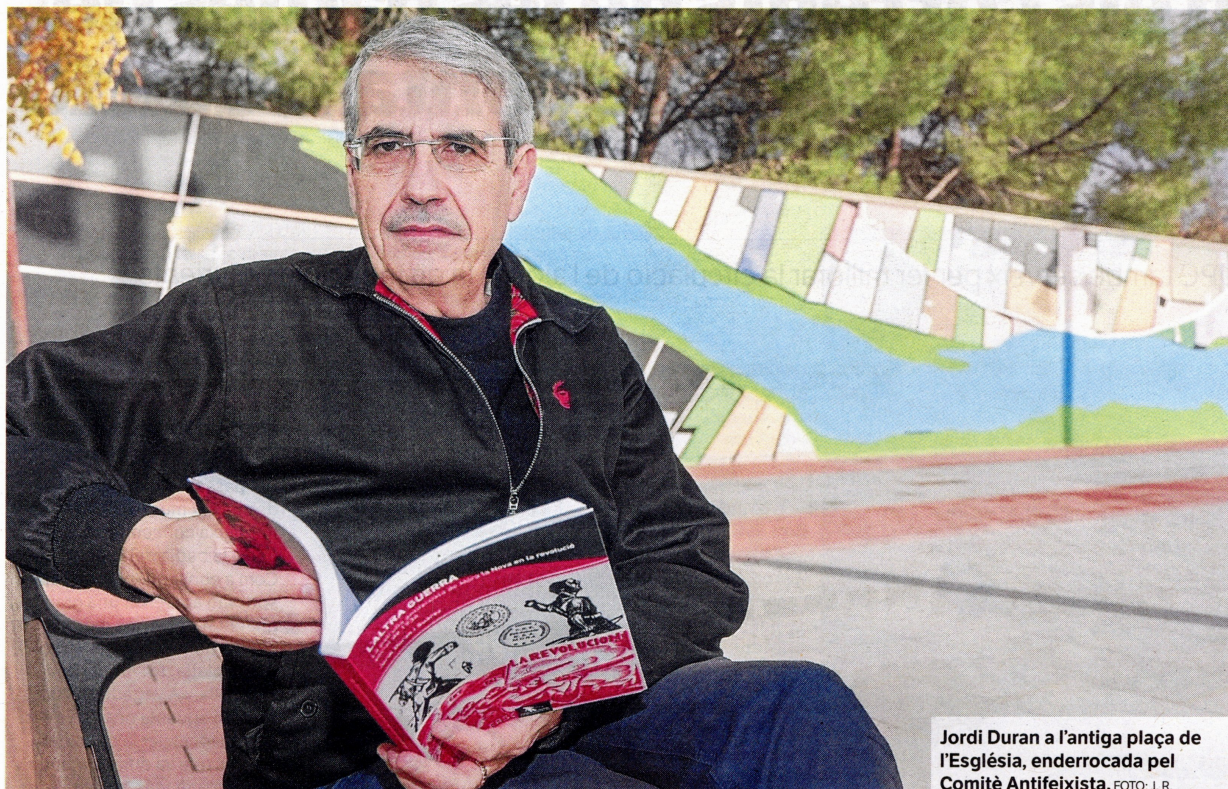

Recerca. El periodista i escriptor Jordi Duran publica un estudi sobre la revolució social i la violència del 1936 al municipi riberenc

Jordi Duran a l'antiga plaça de l'Església, enderrocada pel Comitè Antifeixista. FOTO: J. R.

El rastre de la patrulla antifeixista de Móra la Nova

MARINA PALLÁS CATURLA
TORTOSA

El periodista i escriptor Jordi Duran Suárez acaba de publicar *L'altra guerra. La patrulla antifeixista de Móra la Nova en la revolució social de 1936* (Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre, 2022).

El llibre és el resultat d'una detallada recerca, que ha comptat amb una beca del CERE, i que aborda els esdeveniments que es van produir a partir del 19 de juliol de 1936 a la població de Móra la Nova, però també als antics districtes de Falset i Gandesa, coincidint amb l'aixecament en armes per part del bàndol nacional i, com a reacció, de la contraofensiva per part de les organitzacions revolucionàries, la qual va gene-

rar una important discrepància en el si de les forces republicanes, especialment en el moment en què comencen a articular-se els comitès revolucionaris, les patrulles anarcosindicalistes, els conflictes per la col·lectivització de la terra o les execucions extrajudicials. Tot plegat va constituir una altra guerra, lliurada en paral·lel al desenvolupament del conflicte bèl·lic i que es va dilatar en el temps fins ben entrada la dècada dels quaranta del segle XX.

Duran explica que aquests grups d'acció antifeixista es feien dir «terroristes»: «ells en realitat volien la revolució social i el comunisme llibertari, amb l'ideari dels municipis lliures i la negació de la propietat, etc. Eren grups connectats arreu de Catalunya».

Per comprendre tot això cal anar anys endarrere, als antecedents des de dècades anteriors: «hi havia explotació de la mà d'obra i caciquisme agrícola, les possibilitats de sobreviure eren escasses. Això va generar un caldo de cultiu de resposta, que va derivar en aquesta altra guerra; en definitiva era una venjança de classe, dels oprimits i de la gent de classe baixa contra segles de classicisme i explotació», exposa Duran.

El llibre a més aporta llum en un aspecte poc estudiat, el moviment obrer vinculat a la importància de l'estació del ferrocarril de Móra la Nova. Als capítols finals també s'explica el gir en els papers, amb la repressió franquista.

«L'espectre conservador és primer víctima i després, botxí. La dreta i l'extrema dreta és un àmbit menys estudiat. Incomoda molt, perquè els catalans som de naturalesa més progressista. Però quan vas a veure què va passar al teu poble i al teu entorn veus que hi ha catalans de tota la vida que no tenen res a envejar ideològicament a altres figures molt de dretes, emmirallades en el feixisme italià. Alguns participen en accions violentes i són els nostres avantpassats, catalans, ebrencs i feixistes i no se n'ha parlat perquè incomoda», expressa.

Jordi Duran i Suárez (Móra la Nova, 1965) és llicenciat en Filologia Catalana i màster en Comunicació Política i Institucional. Ha publicat també les biografies *De missa i de dretes. Daniel Serres i Loran, política i societat a Móra d'Ebre i Móra la Nova, 1891-1939*, obra guanyadora del XVIII Premi d'Assaig Artur Bladé i Desumvila (Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre, 2017); *El canonge Montagut. La contribució d'un clergue de Móra d'Ebre a la construcció del feixisme a Catalunya*, treball guardonat amb el XXVI Premi d'Història Enric Bayerri i Bertomeu (Associació Jesús Catalònia, 2018), i *Periodista de trinxera. Josep Bru i Jardí* (Tivissa, 1893-Barcelona, 1983) (Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre, 2020).